

**केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत अनुमूलित जातीच्या निवासी /
अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळांना
परकानगी देणेवाबन**

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय, सांख्यिक कार्य, च विशेष स्हाच्य विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक -सीएपम-२००६/प्र.क्र.२२९/मावक-४,
मंत्रालय, विस्तार भवन, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक: १९ डे २००६

**बाबा :-१) रिट पिटीशन क्रमांक १५६/२००३ मध्ये मा. उच्च न्यायालय छांडपोऱ, नागपूर यांचा निर्णय दिनांक
२८.२.२००३**

**२) केंद्र शासन सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्रमांक
०१-४५/२००४-सीटीएम, दिनांक २१.१२.१३०४**

प्रस्तावना - केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत अनुमूलित जातीच्या मुलामुलीच्या निवासी/अनिवासी प्राथमिक/ माध्यमिक निवासी शाळांच्या स्वयंसेवी संस्थांच्या प्रस्तावांना केंद्र शासनामार्फत १०% अनुदान देण्यात येते आणि १०% सूचं स्वयंसेवी संस्थेला सोसावा लागतो. या निवासी शाळासाठी राज्य शासनावर कोणताही आर्थिक भार येत नाही असे प्रस्ताव केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार छाननी करून ते राज्य शासनामार्फत केंद्र शासनाकडे पठविण्यात येत होते. तथापि, या कार्यपद्धतीमुळे होणारा विलंब टाळण्यासाठी असे इस्ताव शासनाकडे न पाठविता नियनानुसार छाननी करून सगळ केंद्र शासनाकडे पाठविण्याचे अधिकार केंद्र शासनाच्या पूर्वे पर्यानगीने संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना प्रदान केले आहेत. प्रस्ताव केंद्र शासनाकडे पाठविण्यासाठी समाजकल्याण संचालनालय समिती, अपंग कल्याण आयुक्तालय आणि वि.जा.भ.ज. इमाव व वि.मा.प्र. कल्याण संचालनालय समिती अशा स्वतंत्र समित्यांची पुनरंचना करण्यात आली आहे.

२. केंद्रीय अनुदान योजनेतर्गत माहिला उत्कर्ष शिक्षण प्रसारक मंडळ रिसोड.जि.वाशिम या संस्थेची निवासी माध्यमिक शाळा सुरु ठेवण्याबाबत रिट पिटीशन क्र. १५६/२००३ वर दिनांक २८.२.२००३ गेंजी मा.उच्च न्यायालय छांडपीठ नागपूर यांनी असे निर्दश दिले की, सदर संस्थेची निवासी माध्यमिक शाळा राज्य शासनाची आणि महाराष्ट्र राज्याच्या शिक्षण मंडळाची मान्यता मिळाल्याशिवाय सुरु ठेवता येणार नाही. केंद्र शासनाने या निर्णयातील तत्त्व ज्या स्वयंसेवी संस्था/इन्स्टीट्यूट्स शैक्षणिक कार्यक्रम राबवितात अशा सवाना लागू असून, त्यांचे अनुपालन करण्याचे वंधनकारक असल्याबाबतच्या सूचना त्याच्या दिनांक २१.१२.०४ च्या पत्रान्वये जारी केल्या आहेत.

३. मा.उच्च न्यायालयाच्या या निर्णयानुसार वर नमूद केलेल्या सवे निवासी शाळांना शालेय शिक्षण विभागाची आणि या विभागाची मान्यता घेण्यासाठी केशतपासणी करून कार्यान्वय निवासी शाळा त्याचप्रमाणे नव्याने प्राप्त झालेल्या प्रस्तावित निवासी शाळा यांचे प्रस्ताव संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना या विभागास सादर करण्यासाठी कळविले होते. संचालकांकदून वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या निवासी शाळांच्या याद्या शालेय शिक्षण व क्रोडा विभागास या विभागाने पाठविल्या आहेत. त्या याद्यानुसार शाळांची शैक्षणिक दृष्टीने तपासणी करण्यासाठी शिक्षण संचालक, प्राथमिक आणि शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) यांना शालेय शिक्षण विभागाने आदेश दिले. त्याच्याकडून शिफारस झालेल्या आणि शालेय शिक्षण विभागाने सहभर्ता दिलेल्या

केंद्र पुरस्कृत योजनेतर्गत अनुमूलिक जातीच्या निवासी/अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळांना या विभागाची परवानगी देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

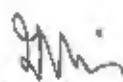
शासन निर्णय:- वरील प्रमाणे विचाराधीन असलेल्या प्रस्तावांचा विचार करून या शासन निर्णयाच्या सोबतच्या परिशिष्ट "अ" मध्ये नमूद केलेल्या २० शैक्षणिक संस्थांच्या केंद्र पुरस्कृत अनुमूलिक जातीच्या मुलामुलांच्या निवासी / अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळांना शासनाची परवानगी देण्यात येत आहे.

२. केंद्र पुरस्कृत अनुमूलिक जातीच्या मुलामुलांच्या निवासी/अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळांची परवानगी या शासन निर्णयाच्या सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट "ब" मध्ये नमूद केलेल्या अटी व शाती यांच्या अधोन राहील. या विहित अटी व शातीची पूर्तता करणाऱ्या निवासी शाळांना केंद्र शासनाची परवानगी खिळण्याबाबत केंद्र शासनास प्रस्ताव सादर करण्याबाबतची कार्यवाही संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी त्वरित करावी.

३. सदरहू शासन निर्णय शालेय शिक्षण व क्रीडा विभागाच्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय भारतीय शासनाच्या बेबमाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००६०५१११६२७५१००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे गज्यपाल यांच्या आदेशानुसार ड नावाने,

(न.म. शिलवत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे

सचिव, महाराष्ट्र राज्य, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक विभागीय शिक्षण मंडळ, औरंगाबाद

संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

सर्व शिक्षण संचालक, (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक) महाराष्ट्र राज्य

सर्व शिक्षण संचालक (प्राथमिक) महाराष्ट्र राज्य

सर्व विभागीय शिक्षण उद्योगसंघ

सर्व विभागीय समाजकल्याण अधिकारी

सर्व विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी

सर्व समाजकल्याण अधिकारी, गट-अ, जिल्हा परिषद

मा.मंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव

मा.राज्यमंत्री, सा.न्या. यांचे खाजगी सचिव

सचिव/अध्यक्ष सर्व संबंधीत शैक्षणिक मंगळ

अवर सचिव, माशि-१, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२

निवड नस्ती, माबक ४

शासन निर्णय सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष समाजीक विभाग
क्रमांक- सीएएस-२००६/प्रक. २२५/मोबक-४, दिनांक १९ मे २००६ सोबतचे

परिशिष्ट "अ"

केंद्र पुस्तक योग्यताप्राप्त अनुचित जातीच्या निवासी अनिवासी ग्राधर्मिक/माध्यमिक निवासी शाळांची याची

अ.क्र	संस्थेचे नाव	निवासी शाळेचे नाव व ठिकाण
१	परिवर्तन एज्युकेशन सोसायटी जालना, लुंबीनी निवास घारकोप(प), काढवली, मुंबई	अधिनव केंद्रीय मागासवर्गीय प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळा, उधवा, ता. तलासरी जि.ठाणे
२	परिवर्तन एज्युकेशन सोसायटी जालना, लुंबीनी निवास घारकोप(प), काढवली, मुंबई	सिद्धार्थ केंद्रीय मागासवर्गीय प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळा, तलासरी, जि.ठाणे
३	अष्टविनायक सेवाभावी संस्था, टाकळीखाडेश्वरी, ता. करंत, जि. अहमदनगर	भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर प्राथमिक निवासी शाळा, टाकळी, खाडेश्वरी, ता. करंत, जि. अहमदनगर
४	श्रीसत कबीर शिक्षण व क्रीडा प्रसारक संस्था जडळका(रेल्वे), ता. मालंगावळ, जि. नाशिक	राजदौ प्राहू घाराराज केंद्रीय अनु.जातीसाठी (एससो) प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळा शेवळ पिंडी ता. पुस्त जि. यवतमाळ
५	डॉ. पदमसिंह पाटोल मित्र मंडळ	माता रमाबाई आंबेडकर केंद्रीय प्राथमिक/माध्यमिक निवासी शाळा केशगाळ, ता. जि. उस्मानाबाद
६		अनु.जातीसाठी दौपड्हाया माध्यमिक निवासी शाळा चिंगला, ता. काळी, जि. नागपूर
७		अनु.जातीच्या मुलामुलीसाठी माध्यमिक निवासी शाळा नरळंड जि. नागपूर
८	महात्मा फुले युवक विकास मंडळ, धुळे	केंद्रीय माध्यमिक विद्यालय चौमाळ, वुध
९		सौ. विजयाताई रोहांड केंद्रीय म्युद्यमिक निवासी शाळा विहूलपूर ता. करंत
१०	वृद्धावन शिक्षण व बहुउद्देश्य संस्था, चोहोटा याजार, ता. मळोट, जि. अफोला	श्री संत तुकाराम महाराज विद्यालय, किंचंड (पूणी) ता. मळोट, जि. अफोला
११	महाराष्ट्र सैनिक शिक्षण प्रसारक मंडळ, जालना जि. जालना	सांकेत्रिकाई फुले अनु.जातीच्या मुलामुलीची माध्यमिक निवासी शाळा, पिंपळगाव (रेणुकाई) ता. माकरदन, जि. जालना
१२	महाराष्ट्र सैनिक शिक्षण प्रसारक मंडळ, जालना जि. जालना	महात्मा ज्योतिबा फुले अनु.जातीच्या मुलामुलीची निवासी शाळा, टॅथुणी, ता. नाफराबाद, जि. जालना
१३	ज्ञानगंगा बहुउद्देश्य शिक्षण संस्था, पालांदूस(चौ), ता. लाखनी, जि. भंडारा	ज्ञानदौप केंद्रीय प्राथमिक निवासी शाळा, पालांदूग(चौ), ता. लाखनी, जि. भंडारा
१४	प्रगती बहुउद्देश्य संस्था, लुंबीनीनगर मानकापूर, नागपूर	प्रगती केंद्रीय अनु.जाती प्राथमिक निवासी शाळा वपेरा तहलील तुमसर जि. भंडारा
१५	बोधीसत्त्व संस्कृत अशोक शिक्षण प्रसारक संस्था, अमरावती	महात्मा फुले माध्यमिक (एस.सी) निवासी जाळा धामोरी ता. भानुकली जि. अमरावती
१६	क्रांतीप्राम विकास संस्था, कोळपिंपरी, ता. धारुर जि. बीड	महात्मा फुले अनु.जाती केंद्रीय प्राथमिक निवासी शाळा कोळपिंपरी, ता. धारुर जि. बीड
१७	रामदासजी शिक्षण प्रसारक मंडळ, जुना जालना	रामदासी केंद्रीय प्राथमिक निवासी शाळा मु.आँकार, देकळगाव ता. जि. जालना
१८	एकता शिक्षण क्रीडा मंडळ अशोकनगर, जुना जालना	एकता केंद्रीय प्राथमिक निवासी शाळा मु.कुंभेफळ, (मुर्तीगडणी) ता. जि. जालना
१९	उत्तेजन शिक्षण प्रसारक मंडळ माळीपुरी जुना जालना	रिस्त्वार्थ केंद्रीय प्राथमिक निवासी शाळा मु.इंदेवाडी, ता. जि. जालना
२०		सबोदय राष्ट्रीय माध्यमिक विद्यालय, करंड, ता. करंड जि. ओरंगाबाद

परिशिष्ट "ब"

केंद्र पुरस्कृत योजनांतर्गत अनुमूलित जातीच्या निवासी/अनिवासी प्राथमिक/माध्यमिक निवासी
शाळांना परवानगी देण्याबाबत शैक्षणिक संस्थांनी पूर्ता करावयाच्या विहित अटी व शर्ती

१) या निवासी/अनिवासी शाळा केंद्र शासनाच्या धोरणानुसार सर्व विहित अटी व शर्तीचे परिपूर्ण पालन करतील.

२) या निवासी/अनिवासी शाळांमध्ये अनुमूलित जातीच्या मुलांना प्रवेश देण्याबाबत ज्या अटी व शर्ती विहित करण्यात आलेल्या आहेत त्यानुसार त्यांना प्रवेश दिला जाईल व या निवासी/अनिवासी शाळा राज्यातील अन्य शाळांशी अनेसर्विक स्थर्था करणार नाहीत.

३) या निवासी/अनिवासी शाळा शैक्षणिक बाबीचित्रयक शालेय शिक्षण व क्रोडा विभागाचे अस्तित्वात असलेले नियम/धोरण/ अभ्यासक्रम तदा बेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे पालन करतील.

४) शालेय शिक्षण विभागाची मान्यता ही केवळ शैक्षणिक बाबीपूरतीच मर्यादित राहील. प्रशासकीय व अन्य बाबी याबाबतचे परिपूर्ण नियंत्रण सामाजिक न्याय विभागाचे राहील.

५) केंद्र शासनाने या निवासी/अनिवासी शाळांना देण्यात येत असलेला निधी बद्द केल्यास, किंवा केंद्र शासनाची योजना बंद झाल्यास, या निवासी/अनिवासी शाळांबाबत कोणत्याही प्रकारचे दायित्व शालेय शिक्षण व क्रोडा विभागाकडे आणि सामाजिक न्याय विभागाकडे असणार नाही. त्याचप्रमाणे या शाळांबाबत कोणत्याही प्रकारचा आर्थिक भार राज्यशासन रिकारणार नाही.

६) या निवासी/अनिवासी शाळांना राज्य शासनाकडून कोणतेही अनुदान अनुज्ञेय नसल्यान, त्यांना परवानगी देताना त्या संस्थांकडून "भविष्यात राज्य शासनाकडे कोणत्याही स्वरूपाचे अनुदान मागणार नाही" अशा प्रकारचे रु.१००/- च्या नंत्यं पैपरवर हनीप्रद घेणे बंधनकाऱ्यक राहील. या निवासी/अनिवासी शाळांना देण्यात येणाऱ्या परवानगी "कायम विना अनुदान तत्कावर" असेल.

७) मंबंधीत संस्थांना मुंबई सार्वजनिक विश्वस्त अधिनियम १०५० आणि संस्था नोंदणी अधिनियम १८६० अगर केवळ मुंबई विश्वस्त अधिनियम १०५० अंतर्गत नोंदणीकृत असेल.

८) न्यायालयीन प्रकरण मुऱ असलेल्या निवासी/अनिवासी शाळांना परवानगी दिलो जाणारनाही.

९) शालेय शिक्षण व क्रोडा विभागाच्या महसूतोने ज्या निवासी/अनिवासी शाळांना परवानगीचे आदेश सामाजिक न्याय विभागाकडून निर्गमित होतील, त्या निवासी/अनिवासी शाळा महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च भाध्यमिक शिक्षण मंडळ यांच्याशी संलग्नीकरण प्राप्त करण्याच्या दृष्टीने विभागीय शिक्षण उपसंचालक, व विभागीय राज्य मंडळ यांच्याकडे रोतसर अर्जे करतील.